

Aan de leden van de verenigde vergadering

ONS KENMERK
2494809

DATUM D&H VERGADERING
24 februari 2026

ONDERWERP

Stand van zaken dossier Amerikaanse rivierkreeften

Geachte leden,

Met deze brief willen wij u informeren over de laatste stand van zaken van het dossier Amerikaanse rivierkreeften in het beheergebied van Delfland.

Aanleiding

In de laatste informatieve brief over de Amerikaanse rivierkreeften van 17 december 2024 met kenmerk 2382582, hebben wij u geïnformeerd over de opties voor het beschermen van onze Natte Ecologische Zones (NEZ) tegen vraat van Amerikaanse rivierkreeften in het beheergebied van Delfland.

Verder is aangekondigd dat er een traject wordt ingezet richting het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN). Dat traject heeft als doel om de kosten als gevolg van de vraat van rivierkreeften te verhalen op het ministerie van LVVN. Het ministerie van LVVN is vanuit de Exotenverordening verantwoordelijk voor bestrijding en beheersing van de Amerikaanse rivierkreeften sinds 2016.

Tijdens de verenigde vergadering van 10 april 2025 heeft u het college opdracht gegeven voor de uitvoering van de opties 4 (bescherming recent aangelegde NEZ) en 5 (bescherming NEZ met ondergedoken waterplanten), zoals beschreven in de Notitie 'Uitwerking opties bescherming van Natte Ecologische Zones tegen vraat van Amerikaanse Rivierkreeften in Delfland' (DMS 2382584).

Met deze brief geven wij u een geactualiseerd overzicht van het (juridisch) traject en de bescherming van de NEZ.

Gevolgen van vraat en graafgedrag van Amerikaanse rivierkreeften

Amerikaanse rivierkreeften breiden zich snel uit in Nederland. In het beheergebied van Delfland zien we al wat dat in de praktijk betekent. De dieren zijn hier inmiddels zo wijdverspreid dat ze een structurele bron van schade zijn geworden. Door hun gegraveerd worden oevers en dijken aangetast en kunnen ze op termijn verzwakken. Tegelijk eten ze grote hoeveelheden waterplanten en woelen ze de bodem om, waardoor het water troebel wordt en de onderwaternatuur verdwijnt. Dat gaat ten koste van de waterkwaliteit en maakt het steeds moeilijker om de doelen van de Kaderrichtlijn Water te halen.

Delfland bevindt zich hiermee in een voorhoedepositie. Wat hier gebeurt, zal zich in andere regio's eveneens gaan voordoen als de verspreiding van de rivierkreeften doorzet. Als er eerder landelijk was ingegrepen, was deze groei waarschijnlijk veel beperkter geweest en waren de ecologische schade en de herstelkosten lager geweest. Nu zien we dat de gevolgen zich opstapelen en de kosten snel oplopen.

Daarom grijpt Delfland in. We investeren in de bescherming van kwetsbare natte ecologische zones en gebieden met ondergedoken waterplanten, zodat eerdere investeringen in natuurherstel niet verloren gaan. Tegelijkertijd spreken we het ministerie van LVVN aan op zijn verantwoordelijkheid om de verdere verspreiding en schade van deze invasieve soort te stoppen en structureel aan te pakken.

Delfland investeert in bescherming van NEZ

Voor de bescherming van NEZ (opties 4 en 5) wordt op dit moment de aanbesteding voorbereid om meerdere marktpartijen te contracteren voor het verlagen van dichtheden rivierkreeften. Voor de opdracht die daarbij in de markt wordt gezet, is een selectie gemaakt van 170 locaties met NEZ die we willen beschermen. Tijdens de voorbereiding van de aanbesteding is geconcludeerd dat een gefaseerde aanpak noodzakelijk is. Deze keuze is ingegeven door het feit dat er een nieuwe markt moet worden ontwikkeld voor dit type werkzaamheden. Dit vraagt om een zorgvuldige benadering om de kans op een succesvolle aanbesteding en uitvoering te vergroten. Om dit te ondersteunen heeft Delfland zelf vangmiddelen aangeschaft en stelt deze beschikbaar aan de marktpartijen die geselecteerd gaan worden.

We kiezen daarbij voor een aanpak in twee fasen:

1. Start in het voorjaar van 2026 met de eerste 10 locaties;
2. Verdere uitrol naar 170 locaties in 2027.

Met de uitvoering van de bescherming NEZ zijn enkele miljoenen euro's (zie ook bijlage 1, DMS 2382584) gemoeid (naast het herstel van schade aan keringen en achterloopse stuwen). De gemaakte kosten worden bijgehouden voor eventuele inbreng in het juridische traject.

Delfland heeft in het kader van de bescherming NEZ ook op 22 januari 2026 een seminar "Samen sterker tegen de rivierkreeft" georganiseerd in de Fokker terminal in Den Haag. Dit seminar was vooral bedoeld partijen bij elkaar te brengen die invloed hebben op regelgeving rondom het vangen van uitheemse rivierkreeften, de benodigde schaalvergroting voor het vangen en de benutting van de vangsten en onderling kennis over de nieuwste inzichten uit te wisselen om van pilotprojecten naar een structurele aanpak te komen. In de commissie waterkwantiteit en waterkwaliteit van 27 januari 2026 is de gefaseerde aanpak en de opbrengst van het seminar in een presentatie nader toegelicht.

Traject LVVN en RVO

Na eerdere verzoeken aan LVVN op 4 april 2024 van het bestuurlijk overleg Rijn-West (DMS 2496027) en 18 februari 2025 van Delfland (DMS 2386422) om verantwoordelijkheid voor het afvangen van de Amerikaanse rivierkreeften te nemen, zijn we op 2 juni 2025 (DMS 2325933) een bestuursrechtelijk (juridisch) traject, als onderdeel van de beïnvloedingsstrategie, gestart bij de staatssecretaris van LVVN door een aanvraag in te dienen om:

- a. effectieve bestrijdings-, beheers- en herstelmaatregelen te nemen tegen de groei en de verspreiding van de Amerikaanse rivierkreeften in zijn beheergebied, en;
- b. handhavingsmaatregelen te treffen.

De staatssecretaris van LVVN heeft het handhavingsverzoek uit de brief van 2 juni 2025 doorgestuurd naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), waarmee de procedure is gesplitst in:

- a. verzoek om maatregelen aan LVVN, en;
- b. handhavingsverzoek aan RVO.

Zowel LVVN als RVO hebben de verzoeken van Delfland afgewezen.

Het traject met LVVN

Op 17 oktober 2025 heeft de verenigde vergadering kennisgenomen van de brief van 15 oktober 2025 (DMS 2469578) die Delfland naar de staatssecretaris van LVVN heeft gestuurd met het bezwaar tegen het afwijzende besluit van de staatssecretaris van 5 september 2025 (DMS 2464302) om effectieve (a) maatregelen te nemen. Op 9 december 2025 (DMS 2488269) heeft de staatssecretaris van LVVN laten weten dat er wat LVVN betreft geen sprake is van een besluit, maar alleen van een verzoek om feitelijke maatregelen te nemen, waardoor niet de weg naar de bestuursrechter, maar alleen naar de civiele rechter zou openstaan. In de brief nodigt de staatssecretaris Delfland uit voor een gesprek met de Directeur Natuur. Delfland gaat graag in gesprek, maar houdt daarnaast de mogelijkheid voor rechtsgang open. Op 14 januari 2026 heeft het college het besluit genomen om in (pro forma) beroep te gaan en aan de rechtbank een oordeel te vragen of sprake is van een besluit. Wanneer Delfland dit niet zou hebben gedaan, dan zou dit deel van het juridisch traject zijn geëindigd.

Het traject met RVO

Het tweede bezwaarschrift over (b) handhaving is vastgesteld in D&H van 28 oktober 2025 (DMS 2473957) en op 3 november 2025 gedeeld met de verenigde vergadering, waarna deze op 4 november 2025 aan RVO is verstuurd. Op 29 januari 2026 is er een hoorzitting geweest en we zijn in afwachting van het besluit. Wanneer RVO ons bezwaar afwijst, staat Delfland voor de keuze: stoppen met deze juridische weg of in beroep te gaan tegen de afwijzende beslissing op bezwaar. In het laatste geval kan Delfland eerst pro forma beroep instellen bij de rechtbank en later de inhoudelijke beroepsgronden aanvullen. Doet Delfland dit niet, dan eindigt dit deel van het juridisch traject.

Traject overige stakeholders

Omdat de kosten en gevolgen van de rivierkreeftenproblematiek de draagkracht van individuele waterschappen overstijgen, is een verbrede stakeholderaanpak noodzakelijk. Delfland neemt hierin bewust de voorhoedepositie in. Wat zich nu in Delfland afspeelt, is een voorbode van wat andere regio's te wachten staat als landelijke regie uitblijft.

Voor het succes van de stakeholderaanpak is het cruciaal dat Delfland eenduidig communiceert over de volgende standpunten:

1. Delfland beschermt de waterkeringen en waternatuur tegen schade door Amerikaanse rivierkreeften totdat een nieuw natuurlijk evenwicht is bereikt.
2. Delfland stelt als streefwaarde: 0,5-0,9 rivierkreeft per m².
3. Delfland streeft naar een nuttige herbestemming van rivierkreeften die vrijkomen bij beheer ter bescherming van de waternatuur en waterkeringen.
4. Indien de consumptie van de Amerikaanse rivierkreeft veilig is, staat Delfland ervoor open om een passende consumptiebestemming te verkennen die zijn gevangen in het kader van het beschermen van de waternatuur en waterkeringen.
5. Commerciële bevissing is geen effectieve oplossing voor het terugdringen van rivierkreeften.
6. Het vrijgeven van visrechten aan particulieren is geen geschikte maatregel om de rivierkreeftenpopulatie te verminderen.
7. Binnen Delfland moeten watergangen zo worden ingericht dat zij beter bestand zijn tegen vraat- en graafschade door rivierkreeften.
8. De juridische kosten wegen op tegen maatschappelijke kosten en schade.

De standpunten vormen de basis van de communicatieaanpak die in het eerste kwartaal van 2026 verder wordt uitgewerkt en wordt afgestemd met de Unie van Waterschappen.

Politieke ontwikkelingen

13 februari 2025: Tijdens een gesprek tussen een delegatie van de Unie van Waterschappen en de staatssecretaris van LVVN heeft de staatssecretaris

aangegeven zich te willen inspannen om 36 miljoen voor de komende 4 jaar vrij te maken in de voorjaarsnota voor de beheersing van rivierkreeften ter behoud en bevordering van de biodiversiteit.

18 februari 2025: In reactie op de uitspraak van de staatssecretaris van LVVN dat het beschikbare budget van 36 miljoen euro voor vier jaar onvoldoende is voor de bescherming van de onderwaternatuur, geeft Delfland in een brief aan dat alleen al voor ons beheergebied wordt uitgegaan van een kostenraming van circa 13 miljoen euro in het eerste jaar en 7,3 miljoen euro per jaar in de daaropvolgende jaren.

24 september 2025: Tijdens het Commissiedebat Water¹ heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat toegezegd om, samen met de staatssecretaris van LVVN, in het eerste kwartaal van 2026 een brief aan de Kamer te sturen waarin de voorgenomen stappen voor de aanpak van Amerikaanse rivierkreeften worden uiteengezet.

3 december 2025: Uitnodiging door LVVN vanuit het Overleg Beheersing Uitheemse Rivierkreeft (OBUR) om samen te werken aan de implementatie van het handelingskader exotentransport².

16 december 2025: Motie van Ines Kostic³ over het expliciet meenemen van resultaten rond natuurvriendelijke oevers in de aanpak van de Amerikaanse rivierkreeft.

12 januari 2026: Ministerie LVVN presenteert landelijk aanvalsplan invasieve exoten aan Tweede Kamer. LVVN kiest voor preventie en een maatwerkaanpak met gerichte maatregelen zoals: handelsverboden, betere monitoring, innovatieve opsporing, afspraken met terreinbeheerders en het geven van voorlichting samen met medeoverheden en sectorpartijen. Voor uitheemse rivierkreeften verwijst de minister naar het OBUR.

Gezamenlijk optrekken waterschappen en Unie van Waterschappen

Delfland en de Unie van Waterschappen (UvW) geven beide de voorkeur aan het gezamenlijk optrekken in dit dossier, niet alleen voor Delfland maar voor alle waterschappen. Ook de waterschappen waar de uitheemse kreeften zich nog niet hebben gevestigd en preventieve maatregelen nog mogelijk zijn.

In de Ledenvergadering van de UvW van 19 december 2025⁴ is besloten om, in navolging van Delfland, het juridisch spoor te gaan verkennen voor andere waterschappen en/of de Unie van Waterschappen en is ingestemd om als eerste stap te onderzoeken welke mogelijke invullingen van het juridisch spoor er zijn. In de volgende Ledenvergadering van 17 april 2026 wordt dan het vervolg voor het juridisch spoor voorgelegd.

Tot slot

Delfland blijft zich inspannen om de waterkeringen en waternatuur in ons beheergebied te beschermen tegen vraat en het graafgedrag van de Amerikaanse rivierkreeft, tot een natuurlijk evenwicht is bereikt.

Wij vertrouwen erop u hiermee, voor dit moment, voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland,
de secretaris, de dijkgraaf,

ir. P.C. Janssen

dr. P.H.W.M. Daverveldt

¹ [Verslag van een commissiedebat, gehouden op 24 september 2025, over Water](#)

² Tweede Kamer—Bijlage bij Kamerbrief motie Van Campen. Beschrijft dat binnen OBUR het handelingskader is opgesteld in opdracht van diverse waterschappen en het ministerie van LNV/I&W [tweedekamer.nl].

³ Waterbeleid | Tweede Kamer der Staten-Generaal

⁴ [Agenda UvW - 01 Ledenvergadering vrijdag 19 december 2025 10:30 - 13:00 - iBabs Publieksportaal](#)